

IMIONA I NAZWISKA RZYMSKIE

Salvete!

Nazywam się Marek Tulliusz Cynceron. Mieszkam w Rzymie i jestem synem Marka Tulliusza Cyncerona, konsula Rzymu i sławnego adwokata. Odstonię przed Wami tajemnice świata starożytnych Rzymian, no i Greków, bo mój nauczyciel ciągle każe mi czytać opowieści Homera o walecznym Achillesie, dzielnym Hektorze i przygodach Odyseusza. Pewnie się zastanawiacie, dlaczego tak dziwnie się nazywam? Zaraz Wam wszystko wytłumaczę”.

RZYMIANIE NOSILI IMIĘ (PRAENOMEN), NAZWISKO (NOMEN GENTILE/GENS) I PRZYDOMEK (COGNOMEN)

MAREK TULLIUSZ CYCERON
ŻYŁ W I W. P.N.E.

Był jednym z najświetniejszych mówców rzymskich, adwokatem, pisarzem, politykiem i konsulem Rzymu. Do dzisiaj powtarzamy wiele jego powiedzeń, m.in. *Alter ego* czy *Equi donati dentes non inspiciuntur*. Pochodził z rodu (*gens*) Tulliuszów i nosił przydomek (*cognomen*) Cynceron, a *cicer* znaczy po łacinie *groch*.

GAJUSZ JULIUSZ CEZAR
ŻYŁ W I W. P.N.E.

Był wodzem i dyktatorem, podbił Galię (dzisiaj m.in. tereny Francji i Belgii) i Egipt. Został zamordowany w Idu Marcowe, czyli 15 marca, przez spiskowców w imię obrony republiki rzymskiej. Wywodził się z rodu (*gens*) Juliuszów, a jego przydomek (*cognomen*) prawdopodobnie pochodził z języka kartagińskiego i znaczył *stoń*.

GNEJUSZ POMPEJUSZ MAGNUS
ŻYŁ W I W. P.N.E.

Był konsulem i wodzem rzymskim. Początkowo współpracował z Juliuszem Cezarem, a z czasem stał się jego przeciwnikiem politycznym. Ostatecznie ambicje obu wodzów doprowadziły do wybuchu wojny domowej, z której zwycięsko wyszedł Cezar, a Pompejusz zginął w Egipcie. Pochodził z rodu (*gens*) Pompejuszów i nosił przydomek (*cognomen*) Magnus, czyli wielki.

Drugi człon, czyli nazwisko (*nomen gentile*), oznaczało przynależność do danego rodu (*gens*). Początkowo nazwiska albo tworzone od imienia jakiegoś mitycznego lub legendarnego bohatera albo miały związek z rolnictwem, głównym zajęciem Rzymian, a więc z nazwami narzędzi, zwierząt lub roślin. Z czasem zaczęto je tworzyć również od cech charakteru lub cech fizycznych.

Kiedy rody zaczęły się rozrastać, poszczególnym jego gałęziom, czyli rodzinom, dodawano przydomek (*cognomen*). Przydomki, które były dziedziczne, miały takie samo pochodzenie jak nazwiska, czyli np. od zwierząt, roślin, zajęć, cech, a czasami również od miejsca urodzenia etc.

Ecce Tullia!

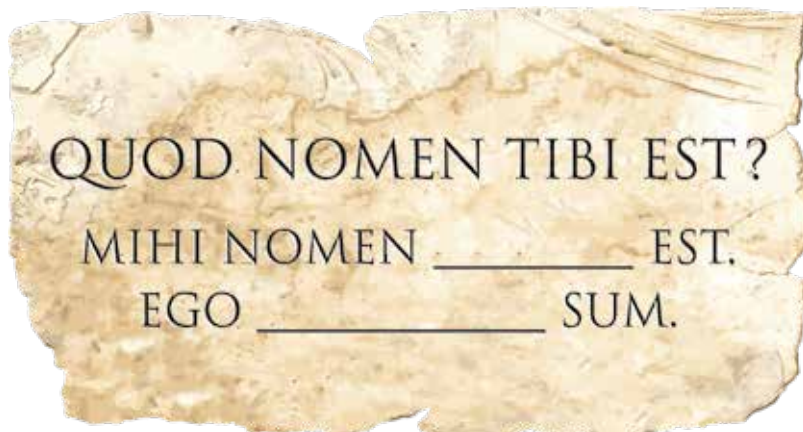
To moja siostra. Musicie wiedzieć, że w Rzymie nie było osobnych imion dla dziewcząt, a nazywano je od nazwiska ojca (nomen gentile/gens). A skoro nasz ojciec pochodzi z rodu Tulliuszów, to ona nosi imię Tullia. Gdybym miał jeszcze jedną siostrę, też nazywałaby się Tullia, tylko dodano by jej przydomek minor, czyli młodsza, a starszej maior, czyli właśnie starsza."

WIECIE ZATEM, JAK NAZYWAŁA SIĘ CÓRKA:

- Gajusza Juliusza Cezara
- Marka Porcjusza Katona
- Publiusza Korneliusza Scypiona
- Gnejusza Pompejusza Wielkiego
- Lucjusza Emiliusza Paulusa
- Decymusa Juniusza Sylana
- Appiusza Klaudiusza Pulchra
- Serwiusza Sulpicjusza Rufusa
- Kwintusa Lutacjusza Katulusa
- Lucjusza Skryboniusza Libona
- Lucjusza Domicjusza Ahenobarbusa
- Marka Wipsaniusza Agryppy

TO TERAZ WY MUSICIE MI SIĘ PRZEDSTAWIĆ NA SPOSÓB RZYMSKI! NIE ZAPOMNIJCIE TYLKO O WŁAŚCIWYM PRZYDOMKU!

Z typowych imion rzymskich do naszych czasów zachowały się jedynie Marek i Tytus oraz kilka pochodzących od nazwisk, czyli rodów, np. Juliusz i Julia, Klaudiusz i Klaudia, Korneliusz i Kornelia, Emil lub Emilian i Emilia, Antoni i Antonia.

Są jednak jeszcze inne imiona pochodzące z języka łacińskiego.

ZGADNIJ, CO ONE ZNACZĄ?

Sylwia	Mars
Dominik i Dominika	światło
Natalia	fiołek
Urszula	czysta
Róża	zwycięstwo
Wioleta	pański
Beata	mała niedźwiedzica
Mariusz i Martyna	największy
Paweł i Paulina	las
Łucja	róża
Klara	Rzymianin
Maksymilian i Maks	urodzinowy
Leon	mały
Wiktoria	lew
Roman	szczęśliwa

MEMORIA TENEBRUM!
NOMEN OMEN!

MEMORIA TENEBRUM!
NOMINA SUNT ODIOSA!

Ecce Tullia!

To moja siostra. Musicie wiedzieć, że w Rzymie nie było osobnych imion dla dziewcząt, a nazywano je od nazwiska ojca (nomen gentile/gens). A skoro nasz ojciec pochodzi z rodu Tulliuszów, to ona nosi imię Tullia. Gdybym miał jeszcze jedną siostrę, też nazywałaby się Tullia, tylko dodano by jej przydomek minor, czyli młodsza, a starszej maior, czyli właśnie starsza."

WIECIE ZATEM, JAK NAZYWAŁA SIĘ CÓRKA:

- Gajusza Juliusza Cezara
- Marka Porcjusza Katona
- Publiusza Korneliusza Scypiona
- Gnejusza Pompejusza Wielkiego
- Lucjusza Emiliusza Paulusa
- Decymusa Juniusza Sylana
- Appiusza Klaudiusza Pulchra
- Serwiusza Sulpicjusza Rufusa
- Kwintusa Lutacjusza Katulusa
- Lucjusza Skryboniusza Libona
- Lucjusza Domicjusza Ahenobarbusa
- Marka Wipsaniusza Agryppy

TO TERAZ WY MUSICIE MI SIĘ PRZEDSTAWIĆ NA SPOSÓB RZYMSKI! NIE ZAPOMNIJCIE TYLKO O WŁAŚCIWYM PRZYDOMKU!

